

Definicije

Izpeljevanje

Sestavljanje

Zlaganje

Sklapljanje

10

10

10

10

10

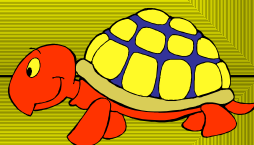
20

20

20

20

20

30

30

30

30

30

40

40

40

40

40

50

50

50

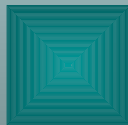
50

50

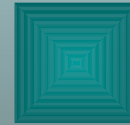

10 točk

**Kaj je skladienjska podstava
(SPo)?**

Nazaj v tabelo

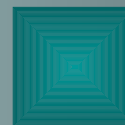
Odgovor

10 točk

Odgovor:

Skladenjska podstava (SPo) je besedna zveza, ki je izhodišče vsake nove tvorjenke.

V tabelo

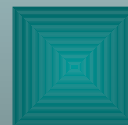

20 točk

**Kaj je besedotvorna podstava
(BPo)?**

Nazaj v tabelo

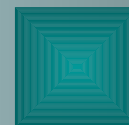
Odgovor

Odgovor:

20 točk

Besedotvorna podstava (BPo) je nosilec predmetnega pomena tvorjenke oz. predstavlja njeno pomensko jedro. Poznamo eno- in večdelno BPo.

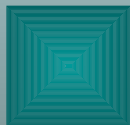

V tabelo

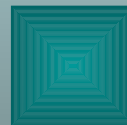

30 točk

**Kaj je obrazilo (O)?
Katere vrste obrazil poznamo?**

Nazaj v tabelo

Odgovor

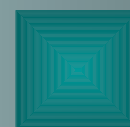

Odgovor:

30 točk

Obrazilo (O) po svojih lastnostih izraža izpuščeno besedo iz predhodno znane skladenjske podstave.

Poznamo pripono (ki stoji za BPo), predpono (ki stoji pred BPo), medpono (ki stoji med dvema BPo) in prosti morfem se.

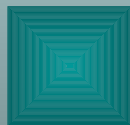

V tabelo

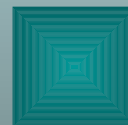

40 točk

**Kaj je morfem?
Katere vrste morfemov
poznamo?**

Nazaj v tabelo

Odgovor

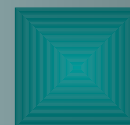

Odgovor:

40 točk

Morfem je najmanjše jezikovno znamenje, ki ima pomen, vendar ne more stati sam zase.

Poznamo netvorjene in tvorjene morfeme. Netvorjena sta korenski in slovnični morfem. Tvorjena sta besedotvorna podstava in obrazilo.

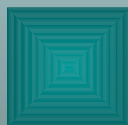

V tabelo

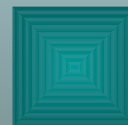

50 točk

**Kaj je glasovna premena?
Katere poznaš in kaj je
zanje značilno?**

Nazaj v tabelo

Odgovor

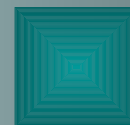

Odgovor:

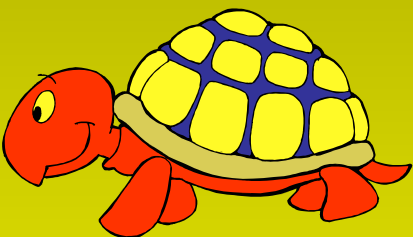
50 točk

Glasovna premena je sprememba glasu, do katere pride na morfemskih šivih.

Poznamo: palatalizacijo ($k, g, h \rightarrow \check{c}, \check{z}, \check{s}$),
jotacijo ($z, s, st \rightarrow \check{z}, \check{s}, \check{s}\check{c}$),
prevoj samoglasnikov ($i \rightarrow o/u, e \rightarrow o \dots$),
krnitev glasov ($t, k \rightarrow \emptyset$).

V tabelo

10 točk

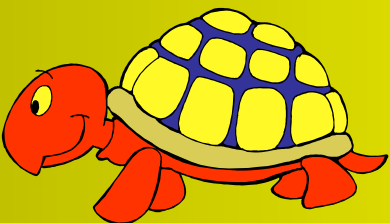
**Iz katerih besedotvornih morfemov
tvorimo izpeljanko?**

Nazaj v tabelo

Odgovor

10 točk

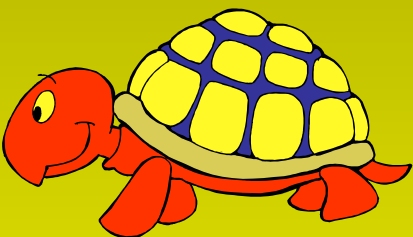
Odgovor:

Izpeljanko tvorimo iz besedotvorne
podstave in priponskega obrazila
(pripone).

Primer: dekl-ica

V tabelo

20 točk

**Iz spodnjih skladenjskih
podstav tvorite izpeljanke:**

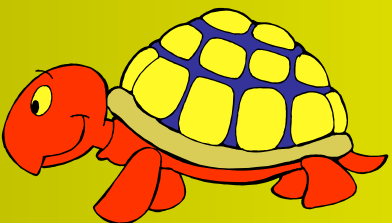
- to, da je kdo član,
- tam, kjer so čebele,
- tak, ki je iz lesa.

Nazaj v tabelo

Odgovor

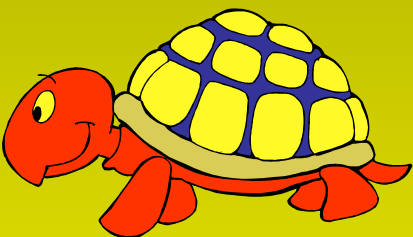
20 točk

Odgovor:

To, da je kdo član → članstvo,
tam, kjer so čebele → čebelnjak,
tak, ki je iz lesa → lesen.

V tabelo

30 točk

**Izpeljankam določite morfemske šive.
Katere besedotvorne podstave (BPo)
so že tvorjene?**

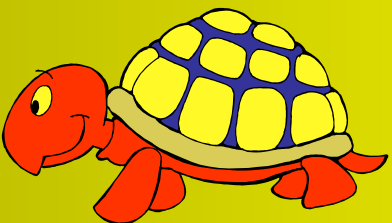
***Mizarstvo, delovati,
morski, knjižničarski.***

Nazaj v tabelo

Odgovor

30 točk

Odgovor:

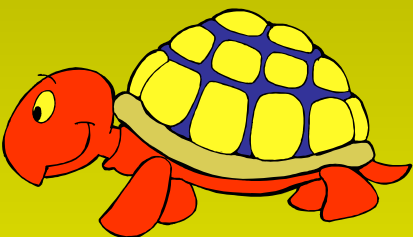
Morfemski šivi:

miz-ar-stvo, del-ova-ti,
mor-ski, knjiž-ni-čar-ski.

BPo, ki so že predhodno
tvorjene: miz-ar-, knjiž-ni-čar-.

V tabelo

40 točk

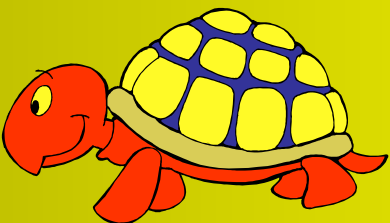
**Določite skladienjsko podstavo
spodnjim izpeljankam:
reševalec, bolezenski,
kletka, Majin.**

Nazaj v tabelo

Odgovor

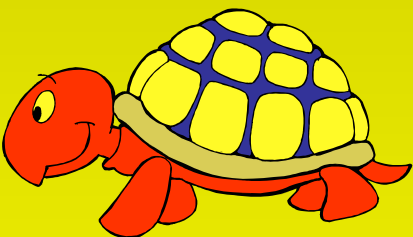
40 točk

Odgovor:

Skladenjske podstave izpeljank:
kdor rešuje → reševalec,
kar ima bolezen → bolezenski,
majhna klet → kletka,
kar je od Maje → Majin.

V tabelo

50 točk

Določite vrsto premene, do katere je prišlo med izpeljevanjem. Kateri fonemi se premenjujejo?

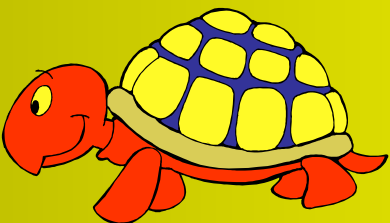
- to, da se vozi → vožnja**
- kar je iz snega → snežak**
- tak, ki je od psa → pasji**

Nazaj v tabelo

Odgovor

50 točk

Odgovor:

- To, da se vozi → vožnja = jotacija
- kar je iz snega → snežak =
palatalizacija
- tak, ki je od [pasa] → pasji = prevoj.

V tabelo

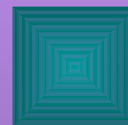

10 točk

**Iz katerih besedotvornih
morfemov tvorimo sestavljenko?**

Nazaj v tabelo

Odgovor

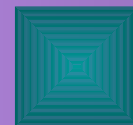

10 točk

Odgovor:

Sestavljenko tvorimo iz
besedotvorne podstave in
predponskega obrazila
(predpone).

Primer: so-šolec.

V tabelo

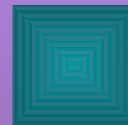

20 točk

**Iz spodnjih skladenjskih podstav
tvorite sestavljenke:
pisati spodaj,
stopiti ven,
končati brati.**

Nazaj v tabelo

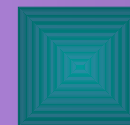
Odgovor

20 točk

Odgovor:

Pisati spodaj → podpisati,
stopiti ven → izstopiti,
končati brati → prebrati.

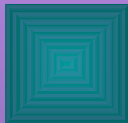

V tabelo

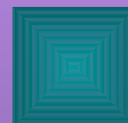

30 točk

**Določite skladienjsko podstavo
spodnjim sestavljenkam:
prestopiti, poimenovati,
privoščiti, vzlet.**

Nazaj v tabelo

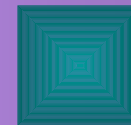
Odgovor

30 točk

Odgovor:

stopiti drugam → prestopiti,
dati ime → poimenovati,
voščiti dobro → privoščiti,
leteti gor → vzlet.

V tabelo

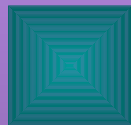

40 točk

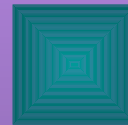
Z dodajanjem morfemov z-/s-, iz ali u-, v- ugotovite pomensko razliko besed.

Iskal je zasilni ___hod. Dobrodelni ___hod bo v sredo.

___rezal je svoji začetnici. ___rezal se je v prst.

Nazaj v tabelo

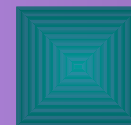
Odgovor

40 točk

Odgovor:

Iskal je zasilni izhod.
Dobrodelni shod bo v sredo.
Vrezal je svoji začetnici.
Urezal se je v prst.

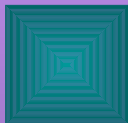

V tabelo

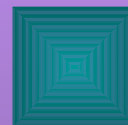

50 točk

**Ločite sestavljenke od izpeljank:
pristanem, velikan, pravdarski,
medplanetaren, previden.**

Nazaj v tabelo

Odgovor

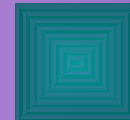

50 točk

Odgovor:

Sestavljenki sta: pristanem in
medplanetaren.

Izpeljanke so: pravdarski, velikan,
previden.

V tabelo

10 točk

**S katerimi besedotvornimi morfemi
tvorimo zloženko?**

Nazaj v tabelo

Odgovor

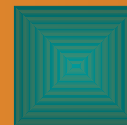

10 točk

Odgovor:

Zloženko tvorimo z dvo- ali večdelno besedotvorno podstavo, ki jo povežemo z medponskim obrazilom (medpono).

Primer: avt-o-cesta

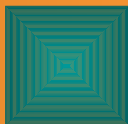

V tabelo

20 točk

**Izberite pravilen zapis zloženk:
videorekorder – video rekorder
stoodstoten – sto odstoten
zahodnoevropski – zahodno evropski.**

Nazaj v tabelo

Odgovor

20 točk

Odgovor:

Vsi trije primeri zloženek se
pišejo skupaj.

V tabelo

30 točk

**Kdaj zloženko pišemo z
vezajem?**

Nazaj v tabelo

Odgovor

Odgovor:

30 točk

Z vezajem pišemo priredne zloženke, katerih sestavine so med seboj enakovredne (slovensko-angleški), in zloženke, katerih prva sestavina je črka, kratica ali številka (C-dur).

V tabelo

40 točk

**V čem oz. zakaj se loči zapis
spodnjih dveh zloženek?
poljudnoznanstven
vzgojno-izobraževalen**

Nazaj v tabelo

Odgovor

40 točk

Odgovor:

Poljudnoznanstven ima podredno
zložene sestavine skladijske podstave.

Vzgojno-izobraževalen ima priredno
zložene sestavine skladijske podstave.

V tabelo

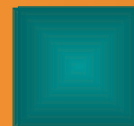

50 točk

**Določite skladienjsko podstavo
naslednjim tvorjenkam:
risar, iztok, kinodvorana.**

Nazaj v tabelo

Odgovor

50 točk

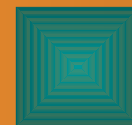
Odgovor:

Skladenjske podstave so:

kdor riše → risar,

to, da teče ven → iztok,

dvorana za kino → kinodvorana.

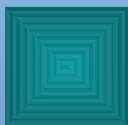

V tabelo

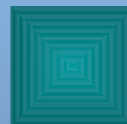

10 točk

**Katere besedotvorne morfeme
uporabimo pri sklapljanju?**

Nazaj v tabelo

Odgovor

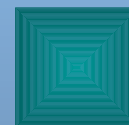

10 točk

Odgovor:

Pri sklapljanju uporabimo samo dvo- ali večdelno besedotvorno podstavo – brez obrazil.

Primer: se-ve-da.

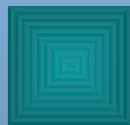

V tabelo

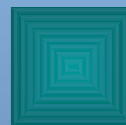

20 točk

**Ločite zloženke od sklopov tako,
da določite morfemske šive!
hihihi, pedenjmož,
štiriinštirideset, knjigovodstvo**

Nazaj v tabelo

Odgovor

20 točk

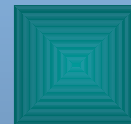
Odgovor:

Zloženki sta:

knjig-o-vod-stvo (medpona -o-),
pedenj-Ø-mož (ničta medpona),

Sklopa sta:

štiri-in-štiri-deset, hi-hi-hi.

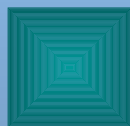

V tabelo

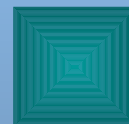

30 točk

Kako zapišemo glavne števnike z besedo (oz. kdaj glavne števnike pišemo skupaj in kdaj narazen)?

Nazaj v tabelo

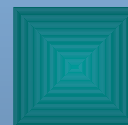
Odgovor

Odgovor:

30 točk

Skupaj pišemo števnike od 1 do 99 in stotice (npr. petinštirideset, tristo), vse ostalo pišemo narazen (npr. 2 512 877 = dva milijona petsto dvanajst tisoč osemsto sedeminsedemdeset).

V tabelo

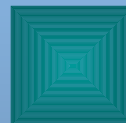

40 točk

Kdaj pišemo sklope s členkom le z vezajem in kdaj skupaj?

Nazaj v tabelo

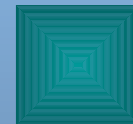
Odgovor

40 točk

Odgovor:

Sklope s členkom le pišemo z vezajem, če je le spredaj (le-tu), sicer pa skupaj (tule).

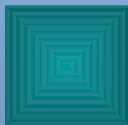

V tabelo

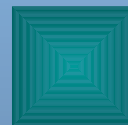

50 točk

**Določite, po katerem besedotvornem načinu so tvorjene spodnje besede:
Triglav, Praslovan, midva, 10-leten,
zloženka, prerok, kjerkoli, včerajšnji.**

Nazaj v tabelo

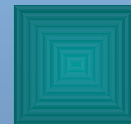
Odgovor

50 točk

Odgovor:

Zložen-ka, včeraj-šnji = izpeljevanje,
Pra-slovan, pre-rok = sestavljanje,
Tr-i-glav, 10-Ø-leten = zlaganje.
mi-dva, kjer-koli = sklapljanje,

V tabelo